

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 14 czerwca 2017 r.

BON-IV.0702.5.2017.MR

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 26.06.17
nr. 3523 podpis. UH

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisławowi Pawłowi Karczewskiemu,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Roberta Gawła podczas 41. posiedzenia Senatu RP w dniu 17 maja 2017 roku, skierowane do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i przekazane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 17 maja 2017 r. (znak sprawy: BPS/043-41-1015/17), w sprawie problemu z jakim borykają się osoby, ponownie ubiegające się o przyznanie stopnia niepełnosprawności przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, uprzejmie wyjaśniam:

W aktualnym stanie prawnym zasady wydawania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności określają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110).

Zgodnie z powyższymi przepisami postępowanie orzecznicze jest postępowaniem wnioskowym, odbywa się na wniosek osoby zainteresowanej. W celu zachowania ciągłości statusu osoby niepełnosprawnej, osoba powinna złożyć wniosek o ponowne wydanie orzeczenia do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Na podstawie § 15 ust. 1 rozporządzenia *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o stopniu

niepełnosprawności wydane na czas określony może wystąpić z wnioskiem o wydanie orzeczenia o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności, nie wcześniej niż 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia. Wyjaśnienia wymaga, że wskazany termin na złożenie wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia wprowadzony został w celu formalnego dopuszczenia możliwości złożenia przez osobę ubiegającą się o wydanie orzeczenia wniosku przed upływem ważności posiadanego orzeczenia, tak aby zespół mógł wniosek przyjąć i zająć się wyznaczeniem terminu posiedzenia w sprawie wydania orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność.

W okresie od dnia złożenia ww. wniosku do dnia upływu ważności orzeczenia wydanego na czas określony, zespół może wezwać osobę do uzupełnienia dokumentacji medycznej lub przedłożenia innej dokumentacji potrzebnej do wydania orzeczenia, tj. może podjąć czynności niezbędne do przygotowania posiedzenia składu orzekającego. W takim przypadku termin posiedzenia składu orzekającego rozpatrującego wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia powinien być wyznaczony, jeżeli pozwalają na to warunki organizacyjne, niezwłocznie po dniu upływu ważności orzeczenia wydanego na czas określony, tak aby osoba orzekana, w sytuacji ponownego zaliczenia jej do osób niepełnosprawnych zachowała ciągłość statusu osoby niepełnosprawnej co jest istotne dla realizacji przysługujących jej ulg i uprawnień. Należy również wyraźnie podkreślić, iż w świetle przepisów prawa niedopuszczalne jest wydanie nowego orzeczenia w okresie ważności dotychczasowego orzeczenia, stąd powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności może przyjąć wniosek o wydanie orzeczenia osoby posiadającej ważne orzeczenie wydane na czas określony, składany ze względu na upływ terminu jego ważności, jednakże nie może rozpatrzeć tego wniosku, tj. wydać kolejnego orzeczenia na posiedzeniu składu orzekającego przed upływem terminu ważności wydanego wcześniej orzeczenia. Złamanie powyższej zasady doprowadziłoby do legitymowania się przez osobę zainteresowaną dwoma orzeczeniami (decyzjami) dotyczącymi tego samego przedmiotu postępowania, wobec tej samej strony postępowania, co automatycznie powodowałoby konieczność stwierdzenia nieważności nowego orzeczenia wydanego w okresie ważności dotychczasowego orzeczenia. Powyższe wynika z art. 156 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.), zgodnie z którym organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną. Wyjątek od przedstawionej zasady

dotyczy jedynie orzeczeń wydawanych ze względu na zmianę stanu zdrowia na podstawie § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że powyższa regulacja wprowadzona została w celu zminimalizowania ryzyka związanego z przedłużaniem się procesu orzekania. Do dnia 31 grudnia 2009 r. obowiązywały przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, które nie określały terminu złożenia wniosku o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności. W konsekwencji osoby niepełnosprawne posiadające ważne orzeczenie składały bardzo często wnioski o wydanie kolejnego orzeczenia na kilka miesięcy przed upływem terminu ważności posiadanego orzeczenia. Jednocześnie zespoły orzekające o niepełnosprawności nie miały możliwości prawnej wydania kolejnego orzeczenia, ze względu na funkcjonowanie w obrocie prawnym ważnej decyzji. Prowadziło to do niezadowolenia osób zainteresowanych i składania skarg na postępowanie organów orzeczniczych.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. dokonano nowelizacji przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 224, poz. 1803). Jednym z elementów procedury orzeczniczej poddanych nowelizacji stało się określenie terminu złożenia wniosku o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności. Znowelizowano przepis § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w ten sposób, że osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie wydane na czas określony może wystąpić z wnioskiem o wydanie orzeczenia o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności, nie wcześniej niż 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia. Celem przedmiotowej zmiany było określenie czytelnych zasad postępowania w przypadku ubiegania się o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności i tym samym zapobieganie powstawaniu sporów pomiędzy stronami postępowania w tym zakresie.

Pragnę zwrócić uwagę, iż wskazane powyżej rozwiązanie przyjęte w systemie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności nie wpływa – pomimo braku

możliwości wydania kolejnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w okresie ważności posiadanego orzeczenia (z wyjątkiem sytuacji zmiany stanu zdrowia) – negatywnie na prawo do korzystania z określonych uprawnień pod warunkiem uwzględnienia specyfiki procesu orzekania o niepełnosprawności w przepisach regulujących ich przyznawanie.

Kwestia wliczenia pracownika do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych została jednoznacznie uregulowana w art. 2a ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu osobę niepełnosprawną wlicza się do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych począwszy od dnia przedstawienia pracodawcy orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność. Ustęp 2 ww. przepisu stanowi, iż w przypadku przedstawienia pracodawcy kolejnego orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność, osobę niepełnosprawną wlicza się do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych począwszy od dnia złożenia wniosku o wydanie orzeczenia, jeżeli z orzeczenia wynika, że w tym okresie osoba ta była niepełnosprawna, a wniosek o wydanie orzeczenia został złożony nie później niż w dniu następującym po dniu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność, z zastrzeżeniem ust. 3, który stanowi, iż bez względu na datę złożenia wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność, osobę niepełnosprawną wlicza się do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych również w okresie do 3 miesięcy poprzedzających dzień przedstawienia pracodawcy kolejnego orzeczenia, jeżeli z treści tego orzeczenia wynika, że w tym okresie osoba ta była niepełnosprawna.

Ponadto pragnę wyjaśnić, iż Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na bieżąco szkoli i poucza jednostki objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych o konieczności stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, w tym konieczności przestrzegania terminów obowiązujących w procedurze orzeczniczej tak aby wymagane prawem poszczególne czynności podejmowane w postępowaniu orzeczniczym były wykonywane z zachowaniem najwyższych standardów, nie powodując negatywnych skutków dla osób niepełnosprawnych.

Jednocześnie chciałbym poinformować, iż zarządzeniem nr 6 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2017 r. powołany został Międzyresortowy Zespół do spraw Opracowania Systemu Orzekania o Niepełnosprawności oraz Niezdolności do Pracy (M.P. poz. 167).

Zespół jest organem pomocniczym Prezesa Rady Ministrów, którego głównym zadaniem jest dokonanie analizy funkcjonowania systemu orzekania o niepełnosprawności i niezdolności do pracy w kontekście ich spójności i konieczności koordynacji działań lub możliwości ich zintegrowania oraz opracowanie projektu ustawy o orzekaniu o niepełnosprawności i niezdolności do pracy. W mojej ocenie przedstawiony problem powinien zostać wzięty pod uwagę przy opracowywaniu nowych rozwiązań prawnych regulujących zasady orzekania o niepełnosprawności i niezdolności do pracy. Zgodnie z postanowieniami zarządzenia zakończenie prac Zespołu powinno nastąpić nie później niż do dnia 31 marca 2018 r.

Z poszanowaniem

16 z up
MINISTER
Krzysztof Michalkiewicz
SEKRETARZ STANU